

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

MD 2012, m. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 82
tel. 23-47-95, fax 23-47-97

МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2012, м. Кишинэу, ул. 31 Август 1989 №82
тел. 23-47-95, факс 23-47-97

25.08.15 Nr. 03/9350
La Nr. 1434-652 din 6 august 2015

Guvernul Republicii Moldova

Cu referire la solicitarea Guvernului Republicii Moldova nr. 1434-652 din 06.08.2015 privind prezentarea unei informații mai desfășurate și concrete despre măsurile care pot fi realizate în sensul unei posibile linii de acțiune propuse în pct. 5 din scrisoarea Ministerului Justiției nr. 03/8347 din 28 iulie 2015 adresate Guvernului, comunicăm următoarele.

1. În pct. 5 din scrisoarea prenotată a Ministerului Justiției, se menționează că o posibilă linie de acțiune ar fi inițierea procedurii de renegociere și de modificare a contractului de concesiune. Totodată, în măsura în care Centrul Național Anticorupție doar a inițiat și desfășoară urmărirea penală pe marginea concesiunii activelor Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”, recomandăm ca linia de acțiune cu privire la contractul de concesiune a activelor Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” (menținerea, rezilierea sau declararea nulității acestuia) să fie determinată la o faza mai avansată de analiză și concluzionare cu privire la acest subiect, inclusiv cu luarea în considerare a celor de mai jos.

În contextul propunerii de renegociere și de modificare a contractului de concesiune nr. 4/03 din 30.08.2015 a activelor Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” (în continuare – contractul de concesiune), relevăm acesta *nu cuprinde careva prevederi cu privire la procedura sa de modificare*, deși conform prevederilor art. 13 alin. (1) lit. p) din *Legea nr. 534 din 13.07.1995 cu privire la concesiuni*, contractul de concesiune trebuie să conțină lista faptelor juridice a căror apariție poate conduce la modificarea clauzelor contractului de concesiune sau la rezilierea lui la cererea uneia dintre părți.

În același timp, în privința contractului de concesiune este aplicabilă, subsidiar și suplimentar clauzelor contractuale, prevederea art. 668 alin. (3) din *Codul civil al Republicii Moldova*, care prevede, că „contractul poate fi modificat sau rezolvit numai în conformitate cu clauzele sale ori prin acordul părților dacă legea nu prevede altfel”. Astfel, în condiția în care părțile convin asupra modificării contractului, acesta poate fi modificat chiar și în lipsa unor clauze contractuale în acest sens.

În contextul schimbării împrejurărilor existente la momentul încheierii contractului de concesiune (modificarea componenței asociațiilor S.R.L. „Avia Invest” și obținerii calității de asociat majoritar de către S.R.L. „Komacsavia”, cu partea socială de 95 %, al cărei capital social constituie 2 mii euro, în măsura în care această împrejurare, din câte înțelegem, era una esențială pentru încheierea, menținerea și executarea contractului de concesiune), drept temei de modificare a acestuia ar servi dispozițiile art. 623 din *Codul civil al Republicii Moldova*, care prevede:

(1) Dacă împrejurările care au stat la baza încheierii contractului s-au schimbat în mod considerabil după încheierea acestuia, iar părțile, prevăzând această schimbare, nu ar fi încheiat contractul sau l-ar fi încheiat în alte condiții, se poate cere ajustarea contractului în măsura în care nu se poate pretinde unei părți, luând în considerare toate împrejurările aceluși caz, în special repartizarea contractuală sau legală a riscurilor, menținerea neschimbată a contractului.

(2) Părțile vor încerca mai întâi să realizeze pe baza bunei înțelegeri ajustarea contractului la noile împrejurări.

(3) Partea îndreptățită va cere fără întârziere ajustarea contractului, fiind obligată să indice temeiul ajustării. Cererea privind ajustarea este exclusă în cazul în care partea și-a asumat expres riscul modificării împrejurărilor.

(4) Depunerea cererii privind ajustarea contractului la noile împrejurări nu servește temei pentru refuzul executării obligației.

(5) Dacă ajustarea contractului la noile împrejurări este imposibilă sau nu se poate impune uneia din părți, partea dezavantajată poate cere rezoluțiunea lui. În cazul contractelor cu executare succesivă în timp, în locul rezoluțiunii se recurge, din motive temeinice, la rezilierea contractului conform art.748 [din Codul Civil].

Luând în considerație faptul, că contractul de concesiune nu prevede o procedură de inițiere a renegocierii și modificării sale, relevăm oportunitatea clauzelor contractuale ce se referă la procedura soluționării amiabile a litigiilor, și anume a art. 33 pct. 1 din el:

(a) în cazul în care nu este stabilit clar altfel în acest contract, orice litigiu, dispută, diferență sau controversă de orice natură apărută în baza, din sau în legătură cu acest Contract, incluzând neîndeplinirea concesiunii între părți și informată despre aceasta în scris, oricare parte de către cealaltă parte ("Litigiul"), în primul rând trebuie să se încerce să fie rezolvată pe cale amiabilă de către Comisia de monitorizare a concesiunii și nesoluționarea acesteia, în conformitate cu procedura prevăzută în sub-articolul (b) de mai jos.

(b) Oricare dintre părți poate solicita ca litigiul să fie comunicat Concedentului în acel moment, pentru soluționare pe cale amiabilă. La o astfel de solicitare, cele două părți se vor întâlni în cel mai apropiat timp și convenabil reciproc și, în orice caz, în termen de 15 (cincisprezece) zile de la o astfel de solicitare, pentru a discuta și de a încerca să rezolve pe cale amiabilă litigiul. În cazul în care litigiul nu este soluționat pe cale amiabilă, în termen de 15 (cincisprezece) zile de la această reuniune dintre cele două părți, oricare dintre părți poate supune disputa instanțelor judecătorești competente ale Republicii Moldova, în conformitate cu dispozițiile din articolul 33.2 de mai jos.

2. Referitor la aspectul executării sau neexecutării obligațiilor contractuale ale concesionarului, menționăm că sunt necesare acte de constatare, emise de autoritățile administrației publice abilitate prin lege cu funcția de control (art. 16 alin. (1) și (4) al Legii nr. 235 din 20.07.2006 cu privire la principiile de reglementare a activității de întreprinzător, art. 10 și 17 din contractul de concesiune) sau de Comisia de monitorizare a concesiunii (art. 10 al contractului de concesiune), care să indice asupra modului de executare de către concesionar a obligațiilor sale contractuale (inclusiv executarea volumului de investiții, lucrări și a altor obligații asumate).

Se va nota că Comisia de monitorizare trebuie să fie constituită din reprezentanți ai Concedentului, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, alte entități guvernamentale și va activa în conformitate cu prevederile Regulamentului de activitate aprobat de concedent.

Notăm adițional că art. 17.2 din contractul de concesiune prevede:

Concedentul este în drept să ceară, iar Concesionarul (întreprinderea concesională) este obligat să accepte controlul din partea Concedentului a procesului de executare a volumului de investiții, lucrări și a altor obligații asumate de Concesionar prin Contractul de concesiune, inclusiv a efectuării lucrărilor de construcție și reconstrucție a infrastructurii. Concedentul se obligă să nu împiedice acțiunile Concesionarului (întreprinderii concesionale) îndreptate spre executarea obligațiilor respective.

Controlul Concesionarului (întreprinderii concesionale) poate fi efectuat și de către organele de control abilitate ale Republicii Moldova în limita competenței lor.

Astfel, pentru fiecare categorie de obligație contractuală (investițională, de construcție) trebuie să fi emis un act de constatare de către organul abilitat cu atribuții de control în acest sens.

Totodată, referitor la activitatea economico-financiară a concesionarului, monitorizarea acestuia urmează a fi desfășurată în conformitate cu dispozițiile art. 17.1 din contractul de concesiune, care dispune:

Concesionarul (întreprinderea concesională), anual, în termen de până la 30 aprilie al perioadei următoare anului de gestiune, prezintă concedentului situațiile financiare pentru anul de gestiune. [...] Concesionarul (întreprinderea concesională) trebuie să prezinte în timp util Concedentului oricare informație rezonabilă, care poate fi solicitată periodic de către Concedent (pentru a facilita evaluarea concesiunii de către Concedent). Concesionarul (întreprinderea concesională) trebuie să permită reprezentanților Concedentului (inclusiv consultanților angajați de către Concedent) să viziteze obiectul concesiunii. În scopul determinării că lucrările de construcție sunt întreprinse în conformitate cu specificațiile și standardele și Practicile bune de producere a lucrărilor. și pentru asigurarea calității, Concesionarul (întreprinderea concesională) are dreptul să efectueze niște testări, în modul, la data și frecvența stabilite de legislația în vigoare.

După ce vor fi deținute careva acte de constatare cu privire la modul de executare a obligațiilor de către concesionar, aceste acte urmează a fi supuse unei evaluări

obiective, imparțiale, cu participarea reprezentanților ambelor părți contractante, conform unei proceduri reciproc acceptabile, reieșind din principiul egalității părților contractante.

3. În eventualitatea adoptării unei decizii de încetare a contractului, este necesar de a se ține cont de întrunirea temeiurilor legale și/sau contractuale, și anume:

- în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (3) al *Legii nr. 534 din 13.07.1995 cu privire la concesiuni*:

Concedentul are dreptul să ceară rezilierea înainte de termen a contractului de concesiune în cazul:

- a) survenirii unor evenimente sau depistării unor fapte care îi dau dreptul de a rezilia contractul;
- b) încălcării clauzelor contractului de către concesionar;
- c) lichidării concesionarului - persoană juridică sau decesului concesionarului - persoană fizică ce a încheiat contractul;
- d) falimentului întreprinderii concesionale;
- e) pronunțării de către instanța de judecată competentă a hotărârii privind nulitatea documentelor de constituire a întreprinderii concesionale.

- În conformitate cu prevederile art. 733, 735 și art. 748 ale *Codului civil*, contractul ar putea fi reziliat sau rezolvit dacă există o neexecutare esențială a obligațiilor din partea celeilalte părți, într-un termen rezonabil după ce partea îndreptățită a cunoscut sau a trebuit să cunoască motivul rezilierii, numai la expirarea fără rezultat a unui termen de remediere sau după o somație rămasă fără efect;

- În conformitate cu prevederile art. 22.1 alin. 6, art. 24, 25.2, 25.3, 26.1 din contractul de concesiune, pentru cazurile de neîndeplinire a obligațiilor, instanța de judecată poate dispune rezilierea contractului de concesiune, la cererea concedentului.

Se va nota următoarea procedură ce necesită a fi respectată pentru situațiile litigioase dintre părți, conform clauzelor contractului de concesiune:

- a) soluționarea amiabilă a litigiului (art. 33 pct. 1);
- b) litigiile apărute între părți pe parcursul derulării contractului de concesiune, și nerezolvate pe cale amiabilă, vor fi examinate de instanțele judecătorești competente ale Republicii Moldova (art. 33.2).

În același timp, ținând cont de faptul că contractul de concesiune, la articolele 21.2, 22.1, 23.1 și 27 prevede dreptul părților de a cere compensații, despăgubiri pentru situații de neexecutare și/sau reziliere a contractului, considerăm oportună solicitarea asistenței unei companii de consultanță care să evalueze riscurile aferente rezilierii contractului de concesiune, în particular riscurile financiare și juridice. De asemenea, urmează a fi evaluate riscurile aferente inițierii de către asociații S.R.L. „Avia Invest” (companii din Federația Rusă) a unui eventual litigiu în instanța de arbitraj internațional (instanța de arbitraj internațional de pe teritoriul Republicii Moldova, fie Institutul de Arbitraj al Camerei de Comerț din Stockholm, fie o instanță de arbitraj „ad-hoc”),

conform *Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse cu privire la promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor capitale*, ratificat prin *Hotărârea Parlamentului nr. 64-XIV din 25 iunie 1998*.

Viceministru

Eduard SERBENCO